

Уманський національний університет садівництва
Факультет плодовоовочівництва, екології та захисту рослин
Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

Назва курсу	Вступ до фаху і основи наукової діяльності
Викладачі	Василенко Ольга Володимирівна, кандидат с.-г. наук, доцент
Профайл викладачів	https://ecology.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/vasilenko-olga-volodimirivna.html
Контактний тел.	(04744) 3-44-01
E-mail:	vsolga05@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=790
Консультації	Вівторок з 15 до 16 години в 39 аудиторії

1. Анотація до курсу

«Вступ до фаху і основи наукової діяльності» як наукова і навчальна дисципліна має на меті надати майбутнім фахівцям уяву про галузь діяльності фахівця-еколога, сформувати первинні знання з екології, окреслити головні екологічні проблеми як в Україні, так і в світі, а також сформувати базові знання із основ наукової діяльності.

2. Мета та цілі курсу

Мета курсу (інтегральна компетентність) – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Цілі курсу (загальні компетентності):

ЗК1. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК6. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК9. Здатність працювати в команді

Фахові компетентності:

ФК1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

3. Формат курсу

В рамках вивчення дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» передбачено проведення: лекцій (за структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі), практичні заняття (на практичних заняттях планується засвоєння теоретичного матеріалу), самостійна робота студентів буде проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

4. Результати навчання

ПР 2. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування. ПР08. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

ПР 8. Уміти проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.

ПР 14. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

ПР 17. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.

ПР 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні	самостійна робота
К-сть годин	16	14	90

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	Спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
2021	I	101 «Екологія»	1	н

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Специфічні вимоги, які студент повинен врахувати відсутні.

8. Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень, як [Кодекс академічної доброчесності Уманського НУС](#), [Положення про організацію освітнього процесу в Уманському НУС](#) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів (есе) та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література / ресурси в інтернеті	Завдання, год
Тиж. 1. 2 акад. год	Формування початкових знань та вмінь з екології 1. Особливості засвоєння навчальної дисципліни «Вступ до фаху з основами наукової діяльності». 2. Особливості навчального процесу у здобутті та контролі необхідних знань та умінь. 3. Базовий понятійно-термінологічний апарат екології та неоекології.	Лекція	Презентація	1, 2, 5 / 1, 2, 8, 9	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 2. 2 акад. год	Комплекс наук екологічного спрямування 1. Становлення екології як науки. 2. Комплекс наук екологічного спрямування. 3. Місце екології в системі наук. 4. Основні терміни та визначення екології	Лекція	Презентація	1, 2, 3, 4, 6 / 1, 2, 9	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 3. 2 акад. год	Екологія: Мета, завдання, структура та основні принципи екології	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 5 / 6	Виконання практичного завдання; вирішення тестових завдань по темі; опитування по питаннях практичного заняття групове обговорення питань заняття
Тиж. 4. 2 акад. год	Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень 1. Екологічні тенденції XXI століття. 2. Сучасні екологічні дослідження. 3. Новітні прикладні напрями екологічних досліджень. 4. Від біосфери до ноосфери.	Лекція	Презентація	1, 2, 3, 4, 6 / 1, 2, 9	Послухати лекцію, 2 год
Тиж.	Історія розвитку екології.	Практичне	Опорний	1, 2, 3, 4, 6 /	Виконання

5. 2 акад. год	Сучасні екологічні проблеми	заняття	конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 8, 9	практичного завдання; вирішення тестових завдань по темі; опитування по питаннях практичного заняття групове обговорення питань заняття
Тиж. 6. 2 акад. год	Моніторинг довкілля 1. Сутність, об'єкт, предмет, методи моніторингу довкілля. 2. Методи моніторингу. 3. Головні завдання моніторингу довкілля. 4. Організація спостережень та система моніторингу в Україні. 5. Агроекологічний моніторинг.	Лекція	Презентація	1, 2, 9 / 1, 2, 8	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 7. 2 акад. год	Біосфера: її структура та властивості	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 3, 4, 6, 9 / 1, 2, 9	Виконання практичного завдання; вирішення тестових завдань по темі; опитування по питаннях практичного заняття групове обговорення питань заняття
Тиж. 8. 2 акад. год	Наука та наукова діяльність 1. Характерні риси науки. 2. Головні етапи розвитку і становлення науки. 3. Наука і природознавство. 4. Протиріччя сучасної науки. 5. Структура організації науки	Лекція	Презентація	9, 10, 11, 12	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 9. 2 акад. год	Фактори деградації біосфери	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 9 / 1, 2, 8	Виконання практичного завдання; вирішення тестових завдань по темі; опитування по питаннях практичного заняття групове обговорення

					питань заняття
Тиж. 10. 2 акад. год	Наукові дослідження 1. Організація науково-дослідної роботи студентів. 2. Вибір напрямку наукових досліджень. 3. Вибір теми наукового дослідження. 4. Послідовність виконання наукових досліджень.	Лекція	Презентація	9, 10, 11, 12	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 11. 2 акад. год	Processing of research information	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки, презентація	9, 10, 11, 12	Виконання практичного завдання; вирішення тестових завдань по темі; опитування по питаннях практичного заняття групове обговорення питань заняття
Тиж. 12. 2 акад. год	Методика наукових досліджень. 1. Методи наукового пізнання. 2. Рівні методів наукових досліджень. 3. Співвідношення емпіричного і теоретичного рівнів дослідження	Лекція	Презентація	9, 10, 11, 12	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 13. 2 акад. год	Наукова робота: написання та оформлення	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	9, 10, 11, 12	Виконання практичного завдання; вирішення тестових завдань по темі; опитування по питаннях практичного заняття групове обговорення питань заняття
Тиж. 14. 2 акад. год	Методика екологічних досліджень 1. Методи досліджень в екології. 2. Метод моделювання в екологічних дослідженнях. 3. Системна парадигма — методологічні основи науки.	Лекція	Презентація	9, 10, 11, 12, 13	Послухати лекцію, 2 год

	4. Гранично-допустимі норми впливу – основа методики дослідження забруднення довкілля.				
Тиж. 15. 2 акад. год	Захист наукової роботи	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	9, 10, 11, 12	Виконання практичного завдання; вирішення тестових завдань по темі; опитування по питаннях практичного заняття групове обговорення питань заняття

10. Система оцінювання та вимоги

Поточний контроль. Максимальна сума балів поточного контролю – 100.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
2. Виконання індивідуальних завдань;
3. Виконання модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що винесені на практичні заняття, правильність написання письмового модульного контролю на практичному занятті; результати бліц-опитування.

Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне тестування та самостійна робота									Сума	
Модуль 1					Модуль 2				100	
ЗМ1	ЗМ2	ЗМ3	ЗМ4	ПМК	ЗМ5					ПМК
Т 1	Т 1	Т 1	Т 1		Т1	Т2	Т3	Т4		
5	5	25	5	20	5	5	5	5	20	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	

60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

Базова

1. Худоба В., Чикайло Ю. Екологія: навч.-метод. посіб. Львів: ЛДУФК, 2016. 92 с.
2. Балтук В. А. Основи екології: Підручник. К.: Знання, 2017. 519 с.
3. Франчук Г. М. Загальна екологія. Навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ: НАУ, 2015. 230 с.
4. Збалансоване природокористування: навчально-методичний посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 182 с.
5. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник. Харків: «Федорко», 2014. 408 с.
6. Гончарук Т. В. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Тернопіль, 2014. 272 с.

Допоміжна

7. [Miller G. T., Spoolman S. E. Environmental Science](#). Thomson Learning, Inc. 2016. 594 p.
8. [Smith T. M. Smith R. L. Elements of ecology](#). Pearson Education, 2012. 704 p.
9. Чернишова Є. Р. Основи наукознавства (дорожня карта наукового керівника): наук.-метод. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2015. 256 с.
10. Габович О., Кузнецов В., Семенова Н. Українська фундаментальна наука і європейські цінності. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. – 284 с.
11. Сонько С. П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми. Наукова монографія. Київ: Ніка Центр, 2003. 287 с.
12. Карпенко В. П., Сонько С. П., Суханова І. П., Дубін О. М., Василенко О. В., Пушкарьова Т. М. Екологічні дослідження в Уманському національному університеті садівництва: підсумки і результати // Вісник Уманського національного університету садівництва. Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. № 2. С. 110–117.
13. Сонько С. П., Полторецький С. П., Василенко О. В., Шевченко Н. О. Спеціалізація сільського господарства як рушійна сила еволюційного перетворення неоекології в нооекологію. // Людина та довкілля. Проблеми неоекології. Сучасні географічні та екологічні дослідження довкілля. 2019. Вип 32. Харків: Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. DOI: <https://doi.org/10.26565/1992-4224-2019-32-06>.

14. Serhiy Sonko, Olha Vasylenko, Nataliia Shevchenko, Ihor Hursky and Yana Zalizniak. [The concept of sustainable development on the eve of its thirtieth anniversary: new challenges and prospects](#). E3S Web of Conferences. Volume 255 (2021). International Conference on Sustainable, Circular Management and Environmental Engineering (ISCMEE 2021).

DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125501011>

15. Sergiy Sonko, Nadiya Maksymenko, Olha Vasylenko, Viktoriia Chornomorets and Iryna Koval. [Biodiversity and landscape diversity as indicators of sustainable development](#). E3S Web of Conferences. Volume 255 (2021). International Conference on Sustainable, Circular Management and Environmental Engineering (ISCMEE 2021). DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125501046>.

13. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства екології і природних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua>

2. Офіційний сайт Державного управління охорони навколишнього середовища у Черкаській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ck-oda.gov.ua/departament-ekolohiji-ta-pryrodnyh-resursiv/>

3. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org>

4. Офіційний сайт Державного агентства з курортів і туризму України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>

5. Екологічні новини України та світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.news.ukrntec.com>

6. Сайт інформаційного центру української екологічної асоціації «Зелений світ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.proeco.visti.net/naturalist/greenworld>

7. Електронна екологічна бібліотека Відкритої довідково-інформаційної служби «Ecoline» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecoline.ru/books>

8. Науково-технічний журнал «Проблеми екології» (Донецький державний технічний університет) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fgtu.donntu.edu.ua/fm/eco.htm>

9. Сайт Гуманітарного екологічного журналу (Київський еколого-культурний центр, МСОП) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ln.com.ua>